

Vytrvalé, řidce trsnaté, šedavě zelené až sivozelené byliny se sporadickými, 1-4 cm dl., sterilními listnatými lodyhami. Květonosné lodyhy (5-)8-20 cm vys., lodyžní uzliny ztlustlé. Listy šídlovité, (6-)8-12(-17) mm dl., (0,4-)0,6-0,8 mm šir., na příčném řezu půlměsíčité, 0,2-0,4 mm silné, lysé, řidčeji žláznaté, zřetelně (za sucha vyniklé) 3žilné; téměř všechny listy květonosných lodyh v úžlabí s (2-)4-10(-15) listovými svazečky. Květenství mnohokvětá, řídká, ± hustě žláznatá; koncové vidlany (7-)10-20(-30)květé, kromě toho v úžlabí horních listů 3-7(-10)květé úžlabní vidlany nebo alespoň jednotlivé květy. Květy 7-8 mm v průměru; zcela uzavřená poupata v obrysu vejčitá, krátce špičatá, 2 × delší než široká; kališní listy kopinaté až vejčité kopinaté, (2,3-)2,7-3,5 (-4,0) mm dl., zřetelně (až krátce osinkatě) zašpičatělé, ± stejně dlouhé, na celé zevní straně ± hustě žláznaté, zřetelně (za sucha vyniklé) 3žilné, žilky téměř souběžné, nepatrně oddálené; korunní listy vejčité až vejčité eliptické, přibližně o $\frac{1}{3}$ delší než kališní; zralé prašníky špinavě červené, po vypylení tmavě fialové. Tobolky úzce vejcovité, delší než kalich. Semena

nesouměrně okrouhle ledvinovitá, jejich největší průměr 0,4-0,5(-0,6) mm, rezavě hnědá, na bocích výrazně rýhovaná, s vějířovitě uspořádanými, ± obdélníkovitými poličky, na hřbetu 4(-6) řad nízkých polokulovitých nebo kuželovitých papil. V-VI(-VII). Chf.

$2n = 48$ (extra fines)

Ekologie a cenologie: Suché výslunné skalnaté a kamenité svahy; preferuje vápencové a dolomitové substráty. - V jiných částech areálu také na vátých píscích, řidčeji na hlubších půdách na spraši.

Rozšíření v ČR: Pavlovské kopce (jen Šibeničník?); výskyt sporný. K tomuto území se vztahuje doklad *M. glaucina* povšechně lokalizovaný „Pol. [lauer] Gebirge“, Juni 1890, A. SCHIERL (PR, sběratelem určeno jako *Alsine setacea* THUILL.). Rovněž Hayekova citace (srovn. HAYEK 1922: 91) jedné z lokalit „*Minuartia verna* subsp. *montana*“ založená na Ronnigerově dokladu ze Šibeničníku u Mikulova se téměř jistě vztahuje k *M. glaucina*, protože žádný jiný druh z okruhu *M. verna* agg. na Pavlovských kopcích ani nikde jinde na j. Moravě neroste.

Celkové rozšíření: Maďarsko, Dolní Račousy, jz. a j. Slovensko, ?j. Morava.

3. *Sagina* L. — úrazník*)

Sagina LINNAEUS Sp. Pl. 128, 1753 emend. C. PRESL Fl. Sic. 1: 157, 1826. — Syn.: *Spergula* L. Sp. Pl. 440, 1753, p.p. min. — *Spergella* REICHENB. in MOESSLER Handb. Gewächsk. ed. 2, 1: 65. 1827.

Lit.: GAMS H. (1953): Beiträge zur Kenntnis der arktisch-alpinen Saginen. Phytion, Horn, 5: 107-117. — MIZUSCHIMA M. (1960): A preliminary revision of the genus *Sagina* of Japan and its adjacent regions. J. Jap. Bot. 35: 77-81, 103-107, 193-200, 257-260 et 335-340. — CROW G. E. (1978): A taxonomic revision of *Sagina* in North America. Rhodora 80: 1-91. — SUTORÝ K. (1978): Rozšíření druhů rodu *Sagina* L. emend. Presl v Československu. Čas. Morav. Mus., ser. natur., 63: 71-87.

Jednoleté až vytrvalé byliny, rostoucí jednotlivě nebo v trsech. Lodyhy poléhavé, vystoupavé až přímé. Listy šídlovité, podlouhlé nebo čárkovitě kopinaté, na bázi nepatrně srostlé, na vrcholu krátce hroťité nebo s osinou. Květy jednotlivé, terminální nebo v úžlabí listů, stopkaté, oboupohlavné, 5-nebo 4četné. Kališní listy volné, vejčité až vejčité kopinaté, s úzkým, bělavým, někdy nafialovělým lemlem; korunní listy vejčité až obvejčité, bílé; tyčinky 4, 5 nebo 10; gynecium srostlé ze 4 nebo 5 plodolistů; semeník svrchní, jednopouzdrý, se 4 nebo 5 čnělkami, placentace středová. Plod vejcovitá tobolka otevírající se 4 nebo 5 chlopněmi. Semena četná, ledvinovitá až trojboká, ± bradavčitá, hnědá až tmavohnědá. — Asi 30 druhů, převážně v mírném pásmu s. polokoule. — Entomogam. Autogam.

1a Květy převážně 4četné	2
b Květy převážně 5četné	4
2a Listy krátce hroťité; kališní listy stejného tvaru	1. <i>S. procumbens</i>
b Listy zakončeny osinou delší než největší šíře listu; kališní listy různého tvaru	3
3a Rostliny ± zelené; květní stopky po odkvětu zahnuté	2. <i>S. apetala</i>
b Rostliny žlutozelené, často fialově nabělé; květní stopky po odkvětu přímé	3. <i>S. micropetala</i>
4a Korunní listy zřetelně delší než kališní; v úžlabí listů svazečky drobných lístků	

*) Zpracoval K. Sutorý.

6. *S. nodosa*
 b Korunní lístky ± zděli kališních; úžlabí listů bez svazečků drobných listků 5
 5a Listy krátce hrotené 4. *S. saginoides*
 b Listy zakončeny osinou delší než největší šíře listu 5. *S. subulata*

1. *Sagina procumbens* L. — úrazník položený
 Tab. 20/3

Sagina procumbens LINNAEUS Sp. Pl. 128, 1753. — Syn.: *Sagina bryoides* FRÖLICH ex REICHENB. Fl. Germ. Exs. 793, 1832. — *S. procumbens* subsp. *bryoides* (FRÖLICH ex REICHENB.) DOSTÁL Folia Mus. Rer. Natur. Bohem. Occid. 21: 4, 1984.

Exsikáty: Fl. Exs. Reipubl. Bohem. Slov., no 312. — PETRAK Fl. Bohem. Morav. Exs., no 151. — TAUSCH Herb. Fl. Bohem., no 228. — Extra fines: Herb. Fl. Ross., no 1158. — Fl. Siles. Exs., no 1032. — Pl. Sard., no 308. — BILLOT Fl. Gall. Germ. Exs., no 2633.

Vytrvalé, 2-8(-15) cm vys. byliny s četnými až 20 cm dl., lysými, poléhavými nebo vystoupavými lodyhami, s centrální listovou růžicí. Listy čárkovité, 2-10 mm dl., 0,4-1,2 mm šir., krátce hrotené, lysé nebo na okraji brvitě. Květní stopky 1-3 cm dl., po odkvětu hákovitě zahnuté, za zralosti tobolek opět přímé. Květy 4četné (výjimečně 5četné), v úžlabí listů. Kališní lístky široce vejčité, 1,3-3,0 mm dl., na vrcholu tupé, od zralé tobolek odstálé; korunní lístky okrouhle vejčité, mnohem kratší kališních, někdy chybějí; tyčinky 4. Tobolky vejcovité, 1,2-3,3 mm dl., nepatrně delší kališních lístků. Semena 0,2-0,3 mm dl., hnědá. V-X. Hkf.

$2n = 22$ (ČSR: 13a. Rožd. tab.)

Variabilita: Druh s variabilním habitem a oděním okraje listů. Rostliny s listy na okrajích brvitými [*S. bryoides* FRÖLICH ex REICHENB.; *S. procumbens* subsp. *bryoides* (FRÖLICH ex REICHENB.) DOSTÁL] zřejmě nelze hodnotit na tak vysoké taxonomické úrovni.

Ekologie a cenologie: Vlhká, světlá až polostinná místa s nezapojenou vegetací, obnažované břehy, zemědělské kultury (sady, pole, úhory), sešlapávané plochy lidských sídel (chodníky, dlažba, terasy atd.), lesní cesty, šterkovny. Ve společenstvech svazů *Elatini-Eleocharition ovatae* (diagnostický druh) a *Polygoni-on avicularis* (diagnostický druh asociace *Sagino-Bryetum argentei* DIEMONT, SISSINGH et WESTHOFF 1940).

Rozšíření v ČSR: V celé ČSR roztroušeně až hojně od planárního do submontánního stupně (150-650 m); řidce na j. Moravě a v horách (max.: Krkonoše, Sněžka, 1600 m). — Mapy: SUTORÝ 1978: map. 1; SLAVÍK FKS 1986: 116.

Celkové rozšíření: Původně v mírném pásmu Eurasie, dnes v důsledku antropogenního šíření je rozšířen téměř kosmopolitně. — Mapy: HULTÉN AA 1958: 125; AFE 1983: 127.

2. *Sagina apetala* ARDUINO — úrazník brvitý

Sagina apetala ARDUINO Animadv. Bot. Spec. Alt. 2: 22, 1763. — Syn.: *Sagina ciliata* FRIES in LIEBERL. Utk. Svensk. Fl., ed. 3, 713, 1816. — *S. depressa* C. F. SCHULZ Prodr. Fl. Stargard. Suppl. 1: 10, 1819.

Jednoleté, víceméně zeleně zbarvené byliny s vystoupavou lodyhou. Listy šídlovité, na okrajích brvitě. Květní stopky po odkvětu hákovitě zahnuté, za zralosti opět přímé. Květy 4četné. Kališní lístky vejčité kopinaté, (1,4-) 2,0-2,1(-2,7) mm dl., k tobolece přitisklé, vnější zašpičatělé, vnitřní tupé; korunní lístky mnohem kratší než kališní. Tobolky (1,4-) 2,4-2,5(-2,7) mm dl. V-IX. Tf.

$2n = 12$ (extra fines)

Variabilita: Druh blíže příbuzný druhu *S. micropetala* RAUSCHERT. Někdy bývají oba druhy hodnoceny na úrovni poddruhů.

Ekologie a cenologie: Synantropně ovlivněná písčité místa s nezapojenou vegetací. Dříve ve společenstvech svazu *Thero-Airion*.

Rozšíření v ČSR: Velmi vzácně, v herbářích doložen pouze z Polabí (dnes ?). Δ — Mapy: SUTORÝ 1978: map. 2.

T: 11. Stř. Pol. (Loučeň, 1895).

Mylné údaje ve starších floristických pracích jsou založeny na záměnách s druhem *S. micropetala* RAUSCHERT a *S. procumbens* L.

Celkové rozšíření: Evropa, na sever do Skotska a nejjižnějšího Švédska, na východ po Vislu a dolní Don; zavlečen do Ameriky a v. Asie. — Mapy: AFE 1983: 128 (incl. *S. micropetala* RAUSCHERT).

3. *Sagina micropetala* RAUSCHERT — úrazník bezkorunný

Sagina micropetala RAUSCHERT Feddes Repert. 79: 413, 1969. — Syn.: *Sagina apetala* auct. non ARD. 1763. — *S. apetala* subsp. *erecta* (HORNEM.) F. HERMANN Fl. Deutschl. Fennoskand. 182, 1912.

Jednoleté, víceméně žlutě zbarvené nebo fialově nabělé byliny s vystoupavou až přímou, většinou bohatě větvenou lodyhou. Listy šídlovité, lysé, nebo na okrajích brvitě. Květní stopky i po odkvětu přímé. Květy 4četné. Kališní lístky vejčité kopinaté, (1,0-) 1,6-1,7(-2,5) mm dl., od zralé tobolek odstálé, vnější zašpičatělé, vnitřní tupé; korunní lístky mnohem kratší než kališní. Tobolky (1,4-) 1,8-2,1(-2,7) mm dl. V-IX. Tf.

$2n = 12$ (extra fines)

Ekologie a cenologie: Suchá místa s nezapojenou vegetací, pole, úhory. Ve společenstvech svazů *Thero-Airion*, *Polygonion avicularis*, popř. řádu *Aperetalia*.

Rozšíření v ČSR: Dříve vzácně v planárním až suprakolinním stupni jako plevel v polních kulturách a na úhorech. Dnes se v důsledku intenzifikace zemědělství vyskytuje jen velmi vzácně. Δ — Mapy: SUTORÝ 1978: map. 2; SLAVÍK FKS 1986: 116.

T: 11. Stř. Pol. (Loučeň; Lžovice), 15. Vých. Pol. (Sadová), 21. Haná (Zahnašovice). — M: 74. Slez. pah. (Mladecko).

Mylné údaje ve starších floristických pracích představují záměny s druhem *S. procumbens* L.

Celkové rozšíření: Západní a stř. Evropa, vzácně ve Středozeemí. — Mapy: AFE 1983: 128 (incl. *S. apetalis* Ard.).

Poznámka: Taxonomie i nomenklatura obou příbuzných druhů *S. apetalis* ARD. a *S. micropetalis* RAUSCHERT není dosud uspokojivě vyřešena.

4. *Sagina saginoides* (L.) KARSTEN — úrazník skalní

Sagina saginoides (L.) KARSTEN Deutsche Fl. Pharm.-Med. Bot. 539, 1880-1883. — Syn.: *Spergula saginoides* L. Sp. Pl. 441, 1753. — *Sagina linnaei* C. PRESL Reliq. Haenk. 2: 14, 1831, nom. illeg. — *S. saxatilis* (W. et GR.) WIMMER Fl. Schles. ed. 2, 1: 75, 1844. — *S. macrocarpa* (REICHENB.) MALY Enum. Pl. Austr. 293, 1848.

Vytrvalé, 2-10 cm vys., trsnaté byliny s poléhavou až vzpřímenou, lysou lodyhou. Listy podlouhlé nebo čárkovitě kopinaté, krátce hrořité, lysé, v listové růžici až 3 cm dl., lodyžní 0,5-1,0 cm dl. Květní stopky 1,0-2,5(-5,0) cm dl., po odkvětu hákovitě zahnuté, za plodu opět přímé. Květy 5četné, výjimečně 4četné. Kališní lístky vejčité, 1,4-3,5 mm dl., tupé; korunní lístky bílé, vejčité, $\pm$ zděli kališních; tyčinek 10. Tobolky úzce vejcovité, 2,5-5,0 mm dl., delší (až 2 $\times$) než kališní lístky. Semena ca 0,3 mm dl., tmavohnědá. VI-VIII. Hkf.

2n = 22 (ČSR: 93. Krk.)

Variabilita: Popsané odchylky náležejí vesměs k hybridnímu roji křížence *Sagina* $\times$ *normaniana* LAGERH. (viz poznámku u křížence).

Ekologie a cenologie: Horské pastviny, kamenité stráně, cesty, skály, sněhová vyležiska, prameniště. Ve společenstvech svazů *Polygonion avicularis* (v montánním až subalpínském stupni), *Nardion*, *Salicion herbaceae* a *Cardamino-Montion*.

Rozšíření v ČSR: Roztroušeně ve větších masivech oreofytika (Šumava, Krkonoše, Hrubý Jeseník) nad 900 m n.m.; výjimečně v mezofytiku okolo 500 m n.m. (zde nověji nedolo-

žen). Δ — Mapy: SUTORÝ 1978: map. 4; SLAVÍK FKS 1986: 117.

M: 33. Branž. hv. (mezi Zichovem a Těšovicemi $\dagger$), 67. Českomor. vrch. (Hněvkovice u Humpolce $\dagger$). — O: 85. Kruš. hory (Klinovec), 88. Šum., 93. Krk., 97. Hr. Jes.

Celkové rozšíření: Arktické až boreální pásmo s polokoule, pohoří mírného až meridionálního pásma Evropy. — Mapy: HULTÉN FA 1968: 426; HULTÉN CP 1971: 53; AFE 1983: 126.

5. *Sagina subulata* (SWARTZ) C. PRESL — úrazník šídlovitý

Sagina subulata (SWARTZ) C. PRESL Fl. Sic. 1: 158, 1826. — Syn.: *Spergula subulata* SWARTZ Kongl. Vetensk. Acad. Nya Handl. Stockholm 10: 45, 1789.

Vytrvalé, trsnaté, 3-10 cm vys. byliny s četnými krátkými, sterilními lodyhami. Listy šídlovité, 0,3-1,3 cm dl., s dlouhou (až 1,5 mm dl.) osinou, žláznaté. Květní stopky 2-4 cm dl., žláznaté, po odkvětu hákovitě zahnuté, za plodu opět přímé. Květy 5četné. Kališní lístky široce vejčité, tupé, 2,0-2,5 mm dl., žláznaté; korunní lístky vejčité, bílé, $\pm$ zděli kališních; tyčinek 5-10. Tobolky vejcovité, 3 mm dl. Semena ca 0,3 mm dl. V-VIII. Hkf.

2n = 18, 22 (extra fines)

Ekologie a cenologie: Obnažená místa a úhory obtížného fytocenologického zařazení. Na písčitých, alespoň přechodně vlhkých půdách.

Rozšíření v ČSR: Vzácně v kotlinách s částí Čech a v Dolnomoravském úvalu, od planárního do suprakolinního stupně. Δ — Mapy: SUTORÝ 1978: map. 3; SLAVÍK FKS 1986: 117.

T: 12. Dol. Pojiz. (Josefův Důl; Bezděčín; Lipník u Benátek nad Jizerou), 18b. Dolnomor. úv. (Ratíškovice; Dubňany). — M: 52. Ral.-bez. tab. — Adventivní výskyt O: 93. Krk. (Janské Lázně).

Celkové rozšíření: Evropa; na sever po Island a pobřeží j. Skandinávie, na východ po Slovensko, Jugoslávii a Řecko. — Mapy: CZECZOTT Bull. Acad. Polon. Sci. Lett., ser. math.-natur., 1926: 377, 1926; AFE 1983: 125.

Význam: Občas se v zahradách, parcích a na hřbitovech pěstují rostliny z okruhu druhu *S. subulata* (Sw.) PRESL. Jejich taxonomická hodnota vyžaduje další studium.

6. *Sagina nodosa* (L.) FENZL — úrazník uzlovitý

Tab. 20/4

Sagina nodosa (LINNAEUS) FENZL Vers. Darstell. Alsin. tab. ad p. 18, 1833. — Syn.: *Spergula nodosa* L. Sp. Pl. 440, 1753.

Exsikáty: Fl. Exs. Reipubl. Bohem. Slov., no 116.

Vytrvalé, 5-15(-35) cm vys. byliny, s jednou nebo několika vystoupavými lodyhami, ve

spodní části někdy lysé, v horní žláznaté. Listy čárkovitě kopinaté, krátce hrodité, na okraji žláznaté; v přízemní růžici 5-20 mm dl.; dolní lodyžní 10-15 mm dl., horní 1-2 mm dl. Květy 5četné; kališní listky 2-4 mm dl., úzce vejčité, tupé; korunní listky úzce vejčité, 2-3 × delší než kališní; tyčinek 10. Tobolky vejcovité, 4 mm dl., ca o $\frac{1}{3}$ delší než kališní listky. Semena tmavohnědá, 0,4 mm dl. VI-VIII. Hkf.

2n = 20-24, 44, 56 (extra fines)

Ekologie a cenologie: Vlhké louky, prameniště, břehy potoků, slatiniště. Ve společenstvech svazů *Elatini-Eleocharition ovatae* a *Carricion davallianae*.

Rozšíření v ČR: Roztroušeně v nížinách a kotlinách s. poloviny Čech a na Moravě, vzácně i v submontánním stupni, zcela výjimečně v karu Velké kotliny (max.: Hrubý Jeseník, Velká kotlina, 1325 m). V současnosti mizí v důsledku ubývání vhodných stanovišť. — Mapy: SUTORÝ 1978: map. 5; SLAVÍK FKS 1986: 118.

T: 4. Loun.-lab. střed. (Lipá), 9. Dol. Povlt. (Libčice), 11. Stř. Pol., 14. Cidl. pán., 15. Vých. Pol., 18. Jihomor. úv., 21. Haná. — M: 24. Hor. Poohří (Soos), 52. Ral.-bez. tab., 53. Podjeř., 55. Český ráj (Rovensko; Žehrov), 56. Podkrk. (Vlčice; Cervený Kostelec), 58. Sud. mezh. (Broumov), 61. Dol. Poohl., 62. Litomyš. pán. (Vysoké Mýto), 63. Českomor. mezh., 67. Českomor. vrch. (Dolní Rožínka), 68. Mor. podh. Vysoč. (Babí lom), 71. Drah. vrch. (údolí Rakovce), 72. Zábř.-unič. úv., 74b. Opav. pah. (Vávrovice u Opavy), 76. Mor. brána (Příbor), 80a. Vset. kotl. (Hošťál-

ková). — O: 91. Žďár. vrchy (Malé Dářko), 97. Hr. Jes. (Velká kotlina).

Celkové rozšíření: Severní polokoule převážně v mírném a boreálním pásmu. — Mapy: MELSER et al. 1965: 147; HULTÉN FA 1968: 428; AFE 1983: 123.

Kříženci

1 × 4. *Sagina procumbens* × *saginoides* = *Sagina* × *normaniana* LAGERHEIM Kongel. Norske Vidensk. Selsk. Skr. 1: 1, 1898.

Syn.: *S. brachycarpa* TOUL. S.-B. Königl. Böhm. Ges. Wiss. Prag 1900: 16, 1900.

Habituelně se podobá druhu *S. procumbens* L., ostatními morfologickými znaky se blíží druhu *S. saginoides* (L.) KARSTEN a je od něj někdy jen obtížně odlišitelný. Má subtilnější květní stopky, je sterilní nebo s tobočkami jen nepatrně delšími než kališní listky. Vyskytuje se ve stejných fytogeografických okresech jako *S. saginoides* (L.) KARSTEN. Izolované výskyty jsou však i ve fyt. o.: M: 26. Čes. les, 29. Doup. vrchy, 82. Javorn. — O: 89. Novohr. hory. — Mapy: SUTORÝ 1978: map. 4.

1 × 5. *Sagina procumbens* × *subulata* = *Sagina* × *lemoviscensis* SIMON Bull. Soc. Bot. Fr. 58: 14, 1912.

Habituelně se podobá druhu *S. procumbens* L. Ostatními morfologickými znaky se blíží *S. subulata* (Sw.) PRESL. Zjištěn pouze na jedné lokalitě: M: Ral.-bez. tab. (Bitouchov). — Mapy: SUTORÝ 1978: map. 3.

4. *Arenaria* L. — písečnice*)

Arenaria LINNAEUS Sp. Pl. 423, 1753. — Syn.: *Gypsophytum* ADANSON Fam. Pl. 2: 256. 1763. — *Alsinanthus* DESV. J. Bot., Paris, 3/5: 222, 1816. — *Euthalia* (FENZL) RUPR. Fl. Cauc. 220, 1869 incl.

Lit.: WILLIAMS F. N. (1898): A revision of the genus *Arenaria*. J. Linn. Soc.-Bot. London 33: 326-437. — SCHULZ A. (1906): Beiträge zur Kenntnis des Blütens der einheimischen Phanerogamen. IX. *Arenaria serpyllifolia* L. und *Moehringia trinervia* (L.) Clairv. Ber. Deutsch. Bot. Ges. 24: 372-381. — WOESS F. (1941): Experimentelle Untersuchungen zum Artbildungsproblem an *Arenaria serpyllifolia* und *Arenaria marschlinii*. Z. Indukt. Abstammungs- u. Vererbungsl. 79: 443-472. — BÜCHER T. W. et LARSEN K. (1958): Experimental und cytological studies on plant species. IV. Kongel. Danske Vidensk. Selsk. Naturvidensk. Math. Afh. København 10: 1-24. — McNEILL J. (1962): Taxonomic studies in the Alsinoideae I. Not. Roy. Bot. Gard. Edinburgh 24: 79-155 et 242-404. — SOÓ R. et BOROS O. S. (1970): Über einige Formenkreise der ungarischen und karpatischen Flora XVII. Ann. Univ. Sci. Budapest, sect. biol., 12: 227-234. — LÖVE Á. et LÖVE D. (1974): Nomenclatural adjustment in the Yugoslavian flora. II. Preslia 46: 123-138. — KÜPFER P. (1974): Recherches sur les liens de parenté entre la flore orophile des Alpes et celle des Pyrénées. Boissiera 23: 5-322. — DVORAK F. (1984): Annotated chromosome counts for *Arenaria leptoclados*, *Arenaria patula* and *Arenaria serpyllifolia*. Biologia 39: 833-840. — WYATT R. (1984): The evolution of self-pollination in granite outcrop species of *Arenaria* (Caryophyllaceae). IV. Correlated changes in the gynoecium. Amer. J. Bot. 71: 1006-1014.

Jednoleté až vytrvalé, často trsnaté až polštářovité byliny s krycími 1-4buněčnými a žláznatými 3-8buněčnými chlupy. Listy vstřícné, celokrajné, dolní kratičce řapíkaté, horní přisedlé a na bázi krátce srostlé. Květy jednotlivé nebo ve vrcholičnatých květenstvích, oboupohlavné, 5četné, květní obaly volné; kališní listky s blanitým lemlem; korunní listky bílé; tyčinky zpravidla ve dvou kruzích, obdiplostemonické, nitky na bázi ± nerozšířené, báze nitek vetknuta do podplodního nektaria; gyneceum lyzikarpní, srostlé z (2-)3(-5) plodolistů, semeník svrchní, čnělky 3, volné. Tobolka otevírající se dvojnásobným počtem zubů než je počet plodolistů. Semena zpravidla četná, *) Zpracoval F. Dvořák.

Tab. 20: 1 *Minuartia glaucina*. 1a - kališní listek, 1b - semeno. — 2 *M. gerardii*. 2a - plod, 2b - semeno, — 3 *Sagina procumbens*, 3a - květ, 3b - otevřený plod. — 4 *S. nodosa*.

